

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA – PRZYRODA

I. Cel oceniania:

- informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie,
- pomaganie uczniowi w samodzielnym planowaniu rozwoju,
- motywowanie ucznia do dalszej pracy,
- dostarczenie rodzicom (prawnym opiekunom) i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach w uczeniu się oraz specjalnych uzdolnieniach ucznia.

II. Na lekcjach przyrody oceniane są następujące obszary aktywności ucznia:

- 1) rozumienie pojęć przyrodniczych,
- 2) stosowanie języka przyrodniczego,
- 3) samodzielne lub w grupie przeprowadzanie obserwacji i wnioskowań,
- 4) stosowanie zdobytej wiedzy i umiejętności w sytuacjach typowych,
- 5) rozwiązywanie zadań problemowych,
- 6) wkład pracy ucznia, jego zaangażowanie podczas zajęć,
- 7) praca w grupach,
- 8) prowadzenie zeszytu przedmiotowego.

III. Sprawdzanie i ocenianie osiągnięć uczniów.

1) Formy oceniania:

- sprawdzian (test, praca klasowa) – po każdym dziale tematycznym, zapowiedziany z tygodniowym wyprzedzeniem,
- kartkówka (bez zapowiedzi, wg potrzeb, obowiązuje materiał z 3 ostatnich lekcji),
- odpowiedź ustna (zakres materiału z 3 ostatnich lekcji)
- praca domowa,
- praca na lekcji,
- praca w grupie,
- praca dodatkowa (referat, album, plakat, poster, projekty własne),
- aktywność na lekcji (oceniana w formie „+”, 5 „+” to ocena bardzo dobra),
- udział w konkursach.

Nauczyciel ustala wagi dla danych form sprawdzania wiadomości i umiejętności uczniów:

- sprawdziany, testy (wszelkie prace pisemne zapowiedziane przynajmniej z tygodniowym wyprzedzeniem) – waga 3
- kartkówki, odpowiedzi ustne – waga 2
- zadania domowe, prezentacje, prace dodatkowe wykonywane poza szkołą – waga 1
- aktywność na lekcji – waga 1

Wobec uczniów, którzy posiadają opinię lub orzeczenie z PPP stosuje się indywidualne kryteria oceny zgodnie z zaleceniami poradni.

2) Skala ocen:

ocena celująca – 6

ocena bardzo dobra – 5

ocena dobra – 4

ocena dostateczna – 3

ocena dopuszczająca – 2

ocena niedostateczna – 1

Kryteria oceniania pisemnych prac kontrolnych /testów w skali procentowej

celujący – 100% maks. liczby punktów plus zadanie dodatkowe,

Jeżeli praca pisemna nie zawiera zadania dodatkowego to o ocenie celującej decyduje nauczyciel w zależności od poziomu trudności zadań kartkówki, testu lub sprawdzianu.

bardzo dobry - 91- 100 % maks. liczby punktów,

dobry - 76 - 90 % maks. liczby punktów,

dostateczny - 51 – 75 % maks. liczby punktów,

dopuszczający - 31 – 50 % maks. liczby punktów,

niedostateczny- 0 - 30 % maks. liczby punktów.

3) Samoocena pracy

Na lekcjach przyrody uczeń jest zachęcany do samooceny swojej pracy.
Samoocena nie jest samokrytyką.

Cele samooceny ucznia:

- uczeń przejmuje odpowiedzialność za własną naukę,
- ocenia własną pracę,
- planuje korekty swoich działań,
- określa swoje mocne i słabe strony.

IV. Kryteria ocen z przyrody

Ocena celująca – uczeń samodzielnie i sprawnie posługuje się zdobytą wiedzą przy rozwiązywaniu problemów teoretycznych i praktycznych, podejmuje twórcze i oryginalne działania, wykazuje szczególne zainteresowanie przedmiotem, poprzez udział w konkursach pozaszkolnych i odnosi w nich sukcesy.

Ocena bardzo dobra – uczeń w pełni opanował wiadomości i umiejętności programowe, swobodnie operuje faktami, dostrzega związki przyczynowo – skutkowe, przewiduje skutki działalności człowieka w skali lokalnej, regionalnej, krajowej, i globalnej, pracuje w grupie rówieśniczej i bierze odpowiedzialność za efekty wspólnej pracy, podejmuje się pracy lidera grupy.

Ocena dobra – uczeń spełnia wymagania poziomu koniecznego i podstawowego, ponadto poprawnie i samodzielnie rozwiązuje typowe zadania teoretyczne i praktyczne, korzysta z różnych źródeł wiedzy, właściwie wykorzystuje przyrządy i narzędzia do obserwacji przyrody, ocenia relacje między działalnością człowieka a środowiskiem przyrody, dokonuje porównań zjawisk i elementów przyrody, posługując się terminologią przyrodniczą.

Ocena dostateczna – uczeń spełnia konieczne i podstawowe wymagania programowe, posługuje się podstawowymi pojęciami przyrodniczymi, poprawnie czyta mapy tematyczne, obserwuje i

opisuje procesy zachodzące w środowisku, przy niewielkiej pomocy nauczyciela rozwiązuje typowe zadania teoretyczne i praktyczne.

Ocena dopuszczająca – uczeń rozpoznaje i podaje nazwy podstawowych zjawisk przyrodniczych, proponuje własne działania na rzecz środowiska przyrodniczego, posługuje się koniecznymi pojęciami, rozwiązuje konieczne zadania przy pomocy nauczyciela.

Ocena niedostateczna – uczeń nie opanował koniecznych wymagań na stopień dopuszczający, braki w jego wiedzy uniemożliwiają dalszą edukację przyrodniczą, nie podejmuje prób wykonania powierzonych zadań.

Szczegółowe wymagania edukacyjne są ujęte w wynikowym planie nauczania na cały rok szkolny.

Ocena śródroczna i roczna nie jest średnią arytmetyczną, lecz średnią ważoną ocen cząstkowych.

Podstawą obliczenia średniej ważonej są wszystkie otrzymane oceny. W przypadku prac poprawianych obie oceny wlicza się do średniej.

Na ocenę śródroczną i roczną uczeń pracuje systematycznie, nie ma możliwości zmiany oceny w wyniku jednorazowego przygotowania się z określonej części materiału.

Uczeń, aby uzyskać ocenę śródroczną/roczną z przyrody powinien otrzymać minimum 4 oceny cząstkowe w ciągu jednego półrocza.

Przy wystawianiu ocen śródrocznych i rocznych nauczyciel może kierować się średnią ważoną uzyskaną ze wszystkich ocen cząstkowych według następującego schematu:

5,61 – 6,00 celujący
4,61 – 5,60 bardzo dobry
3,61 – 4,60 dobry
2,61 – 3,60 dostateczny
1,61 – 2,60 dopuszczający
1,00 – 1,60 niedostateczny

Wymagania dla uczniów z dysfunkcjami:

- uczniowi z dysleksją - wydłuża się czas na wykonanie zadania, pracy pisemnej (docenia się przede wszystkim wysiłek włożony w wykonanie różnych zadań),
- ucznia z dysgrafią - w większym stopniu ocenia się na podstawie wypowiedzi ustnych, w pracach pisemnych ocenia się przede wszystkim ich treść (stronę merytoryczną),
- w stosunku do ucznia, u którego stwierdzono specyficzne trudności w nauce uniemożliwiające sprostanie wymogom edukacyjnym wynikającym z realizowanego programu nauczania, potwierdzone pisemną opinią poradni psychologiczno-pedagogicznej lub innej upoważnionej do tego jednostki - nauczyciel stosuje obniżenie wymagań jednak są one nie mniejsze niż opisane wymagania na ocenę dopuszczającą.

V. Zasady poprawiania ocen.

- 1) Uczeń jest zobowiązany do systematycznej poprawy stopni cząstkowych (bieżących).

- 2) Oceny dobre i bardzo dobre nie podlegają poprawie.
- 3) Otrzymana ocena z poprawy pracy klasowej jest oceną ostateczną i wpisywana jest do dziennika.
- 4) Nie stosuje się zaliczeń semestralnych i rocznych.
- 5) Prace klasowe, sprawdziany są obowiązkowe.
- 6) W przypadku nieobecności ucznia na sprawdzianie, nauczyciel ustala z uczniem termin napisania zaległej pracy.
- 7) Jeżeli uczeń nie przystąpi do napisania sprawdzianu w wyznaczonym terminie, nauczyciel ma prawo do przeprowadzenia go bez zapowiedzi na dowolnej lekcji, na której uczeń jest obecny.
- 8) Odmowa napisania sprawdzianu skutkuje oceną niedostateczną z działu tematycznego, którego dotyczył sprawdzian.
- 9) Uczeń ma możliwość poprawy niezaliczonego sprawdzianu oraz prawo poprawienia oceny ze sprawdzianu nie później niż 14 dni od otrzymania stopnia.
- 10) Termin poprawy niezaliczonego sprawdzianu może być przesunięty z powodu długiej choroby ucznia lub innych zdarzeń losowych.
- 11) Nie przewiduje się poprawy ocen cząstkowych tuż przed klasyfikacją.

VI. Nieprzygotowanie do lekcji.

Nieprzygotowanie do lekcji to brak zeszytu przedmiotowego, zeszytu ćwiczeń, przyborów i materiałów pomocniczych potrzebnych na daną lekcję (o których przyniesienie prosił nauczyciel na poprzedniej lekcji), brak pracy domowej, brak gotowości do odpowiedzi ustnej, pisemnej.

- 1) Uczeń ma prawo do dwukrotnego w ciągu półrocza zgłoszenia swojego nieprzygotowania do lekcji:
  - dwukrotny brak ćwiczeń,
  - dwukrotny brak pracy domowej,
  - dwukrotny brak pomocy potrzebnych do lekcji,
  - dwukrotna niegotowość do odpowiedzi.
- 2) Nieprzygotowanie uczeń zgłasza przed rozpoczęciem zajęć.
- 3) Po wykorzystaniu limitu określonego powyżej uczeń za każde następne nieprzygotowanie otrzymuje ocenę niedostateczną.

VII. Ustalenia końcowe.

- 1) Przy ocenianiu, nauczyciel uwzględnia możliwości intelektualne ucznia.
- 2) Przy wystawianiu oceny na koniec roku szkolnego uwzględnia się pracę i wyniki z całego roku szkolnego.
- 3) Przewidywaną ocenę śródroczną lub roczną nauczyciel podaje uczniowi na dwa tygodnie przed radą klasyfikacyjną.
- 4) Wyższą od przewidywanej oceny z przyrody na półrocze i koniec roku uczeń może uzyskać po uzupełnieniu wiadomości i umiejętności określonych na daną ocenę przez nauczyciela w przedmiotowych zasadach oceniania lub po przeprowadzeniu egzaminu sprawdzającego (pisemnego i ustnego).
- 5) Warunkiem przystąpienia do egzaminu sprawdzającego, jest złożenie przez rodzica/opiekuna prawnego pisemnego wniosku, w którym należy umotywić, że uzyskanie wyższej oceny przez ucznia było niemożliwe lub w znacznym stopniu utrudnione ze względu na długotrwałe nieobecności w szkole potwierdzone zwolnieniami lekarskimi lub inne przyczyny, które nauczyciel uzna za zasadne.

- 6) Ocena może być podwyższona tylko o jeden stopień.
- 7) Jeżeli przewidywaną oceną śródroczną lub roczną jest ocena niedostateczna, nauczyciel ma obowiązek poinformować o niej ucznia i jego rodziców (opiekunów prawnych) za pośrednictwem wychowawcy na 4 tygodnie przed radą klasyfikacyjną.
- 8) Ustalona przez nauczyciela na koniec roku szkolnego ocena niedostateczna może być zmieniona tylko w wyniku egzaminu poprawkowego z godnie z zasadami określonymi w WZO.
- 9) Uczeń może nie być klasyfikowany z przedmiotu, jeżeli brak jest podstaw do ustalenia oceny klasyfikacyjnej z powodu nieobecności ucznia na zajęciach przekraczającej połowę czasu przeznaczanego na te zajęcia w szkolnym planie nauczania. W takim przypadku może zdawać egzamin klasyfikacyjny na własną prośbę lub na pisemny wniosek rodziców (prawnych opiekunów). Egzamin klasyfikacyjny ma formę ustną i pisemną. Termin egzaminu klasyfikacyjnego wyznacza dyrektor szkoły, nie później jednak niż w ostatnim tygodniu zajęć szkolnych przed plenarnym posiedzeniem rady pedagogicznej w danym roku szkolnym.
- 10) Uczeń może uzyskać na półroczu lub koniec roku szkolnego ocenę celującą z przyrody jeśli spełnia co najmniej jeden z podanych warunków:
  - uczeń otrzymuje oceny bardzo dobre i celujące w ciągu półroczu/roku szkolnego uzyskując średnią ważoną co najmniej 5,61,
  - uczeń osiąga sukcesy w konkursach przyrodniczych na szczeblu gminnym i wyższych.
- 11) Zagrożenie oceną niedostateczną, wystawiane na 20 dni roboczych przed klasyfikacją, otrzymuje uczeń, którego średnia ważona zamyka się w przedziale 1,00 – 1, 60.
- 12) Wszystkie sprawy sporne, nie ujęte w PSO z przyrody rozstrzygane będą zgodnie z Wewnątrzszkolnymi Zasadami Oceniania oraz z rozporządzeniami MEN.

Zasady informowania uczniów i rodziców o wymaganiach i postępach ucznia:

- 1) Na początku roku szkolnego uczniowie na lekcji i rodzice na zebraniu zostają zapoznani z PSO z przyrody.
- 2) Ocena pracy ucznia jest systematyczna, jawna i obiektywna.
- 3) O wszystkich stopniach uczeń jest informowany w momencie ich wystawienia.
- 4) Na prośbę ucznia lub rodzica nauczyciel udziela ustnej informacji o osiągnięciach ucznia.
- 5) Uczeń otrzymuje na lekcji do wglądu sprawdzoną i omówioną pracę pisemną, zapoznaje się z jej wynikiem i ewentualne zastrzeżenia zgłasza nauczycielowi. Prace przechowywane są w dokumentacji nauczyciela do końca roku szkolnego. Rodzice mogą otrzymać prace dzieci do wglądu podczas zebrań klasowych, konsultacji indywidualnych z nauczycielem.
- 6) Rodzice po zalogowaniu się do dziennika elektronicznego mogą systematycznie sprawdzać osiągnięcia edukacyjne dzieci.
- 7) Ocenianie innych form aktywności odbywa się na bieżąco i jest podawane do wiadomości ucznia w formie ustnej.
- 8) Informowanie uczniów o ocenie śródrocznej i rocznej odbywa się najpóźniej na dwa tygodnie przed posiedzeniem rady pedagogicznej
- 9) Informowanie uczniów zagrożonych otrzymaniem oceny niedostatecznej i ich rodziców następuje na miesiąc przed posiedzeniem rady pedagogicznej.
- 10) Rodzice informowani są o postępach i osiągnięciach swoich dzieci podczas zebrań klasowych, konsultacji nauczyciela lub spotkań indywidualnych na terenie szkoły, w formie ustnej lub pisemnej.

VIII. Ewaluacja

1. Przedmiotowy system oceniania podlega ewaluacji.
2. Ewentualne zmiany w PSO muszą być zgodne z innymi dokumentami dotyczącymi oceniania w szkole (zmiany w WZO skutkują zmianami w PSO).
3. Zmiany PSO obowiązują od 1 września każdego roku szkolnego.

Nauczyciel przyrody:

Ewa Tarnówka